

CAPITAL INVESTMENT DECISIONS (Part-II)

S. Madushanka
B.Sc (Mgt) Accounting (Special) (U.G)
University of Sri Jayewardenepura

මුදලේ කාලීන අගය

අනාගතයේ ලැබෙන මුදල්වල අගයට වඩා වර්තමානයේ දී ලැබෙන මුදල්වල අගය වැඩි යැයි සැලකීම මුදලේ කාල වටිනාකම හෙවත් කාලීන අගය ලෙස හැඳින්වේ.

මෙම මුදලේ කාලීන අගය පොලිය නැත්නම් ප්‍රාග්ධනයේ පිරිවැය අනුව වෙනස් වේ.

ආයෝජන ඇගයීමට යොදා ගන්නා ප්‍රධාන ශිල්ප ක්‍රම

- ආයෝජන ප්‍රතිලාභ අනුපාත ක්‍රමය
- පිළිගෙවුම් කාල ක්‍රමය

ආයෝජන ප්‍රතිලාභ අනුපාතය / ගිණුම්කරණ ප්‍රතිලාභ අනුපාතය

යෙදූ ආයෝජනයට කොපමණ ප්‍රතිලාභයක් ලැබේ ද යන්න මෙම අනුපාතයෙන් අදහස් වේ.

මෙම අනුපාතය ගණනය කිරීමේ දී මුදලේ ප්‍රවාහයන් මුදල් කාල වටිනාකම ගැන සැලකිල්ලක් නොදක්වන අතර කාලච්ඡේදයේ ලාභය (බදු පසු ලාභය) කෙරෙහි පමණක් සැලකිල්ලක් දක්වයි.

$$\frac{\text{ආයෝජන ප්‍රතිලාභ}}{\text{අනුපාතය}} = \frac{\text{සාමාන්‍ය බදු පසු ලාභය}}{\text{සාමාන්‍ය ආයෝජනය}} \times 100$$

$$\frac{\text{සාමාන්‍ය බදු පසු ලාභය}}{\text{පසු ලාභය}} = \frac{\text{ආයෝජනයේ ජීවිත කාලයට අදාළ බදු පසු ලාභවල එකතුව}}{\text{වර්ෂ ගණන}} \times 100$$

$$\text{සාමාන්‍ය ආයෝජනය} = \frac{\text{ආරම්භක ආයෝජනයේ අගය} + \text{අවසානයේ ආයෝජනයේ අගය}}{2} \times 100$$

නිදසුන් :

ආරම්භක ආයෝජනය රු. 200 000 කි. වර්ෂ 3 අවසානයේ මෙම ආයෝජනය රු. 80000 ක් වේ යැයි නක්සේරු කර ඇත. මෙම වර්ෂ තුනේ කාලවිච්ඡේද ලාභය මෙසේ ය.

	රු.
1 -	100 000
2 -	120 000
3 -	80 000

ආයෝජන ප්‍රතිලාභ අනුපාතය ගණනය කරන්න.

$$\begin{aligned} \text{සාමාන්‍ය ශුද්ධ ලාභය} &= \frac{100 + 120 + 80}{3} \\ &= \frac{300}{3} \\ &= \underline{\underline{100}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{සාමාන්‍ය ආයෝජනය} &= \frac{200\,000 + 80\,000}{2} \\ &= \frac{280\,000}{2} \\ &= \underline{\underline{\text{රු. } 140\,000}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{ආයෝජන ප්‍රතිලාභ} &= \frac{\text{බඳු පසු සාමාන්‍ය ශුද්ධ}}{\text{අනුපාතය} \quad \text{ලාභය}} \times 100 \\
 &= \frac{100\ 000}{140\ 000} \times 100 \\
 &= \underline{\underline{71.4\ \%}}
 \end{aligned}$$

මෙම ආයෝජනයේ වර්ෂය අවසානයේ අගය 0 (බිනිදුව) නම්

$$\begin{aligned}
 \text{ආයෝජන ප්‍රතිලාභ} &= \frac{100\ 000}{(200\ 000 + 0) / 2} \times 100 \\
 &= \underline{\underline{100\ \%}}
 \end{aligned}$$

ආයෝජන ප්‍රතිලාභ අනුපාතය මත තීරණ ගන්නා අයුරු

- පූර්ව නිගමනය කළ ආයෝජන ප්‍රතිලාභ අනුපාතයක් ඇති විටෙක, ඊට වඩා වැඩි ආයෝජන ප්‍රතිලාභ අනුපාත සහිත ආයෝජන පිළිගත යුතුයි (මුදල් ආයෝජනය කළ යුතු බවයි)
- ආයෝජන අවස්ථා 2ක් හෝ කිහිපයක් ඇති විටෙක වැඩි ප්‍රතිලාභ අනුපාතයක් සහිත ආයෝජන තෝරා ගත යුතු ය.

ClassWork.LK

ආයෝජන ප්‍රතිලාභ ක්‍රමයේ වාසි හා අවාසි

වාසි :

- පහසු හා සරල ක්‍රමයක් වීම
- අඩු පිරිවැයකින් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි වීම
- ලාභය පදනම් කර ගන්නා බැවින් මුදල් ප්‍රවාහයන් නැවත ගණනය කිරීමට අවශ්‍ය නොවීම.
- වැඩි ප්‍රතිලාභ සහිත ආයෝජන තෝරා ගැනීම පහසු වීම

අවාසි :

- මුදලේ කාලීන අගය සැලකිල්ලට නොගැනීම.
- මුදල් ප්‍රවාහයන් සැලකිල්ලට නොගැනීම
- ලාභය යොදා ගන්නා නිසා එහි දී සිදුවන දෝෂ තීරණ සඳහා බලපෑම
- ප්‍රාග්ධන ව්‍යුහයේ වෙනස්වීම් මත මෙම අනුපාත වෙනස් විය හැකි වීම

පිළිගෙවුම් කාල ක්‍රමය

මූලික ආයෝජනයේ වටිනාකම ආපසු අය කර ගැනීමට ගත වන කාලය පිළිගෙවුම් කාලය ලෙස හැඳින්වේ.

ආයෝජනයේ වාර්ෂික ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය පදනම් කරගෙන පිළිගෙවුම් කාලය ගණනය කරයි.

මේ සඳහා මුදලේ කාලීන වටිනාකම සැලකිල්ලට නොගනී.

වාර්ෂික ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහ ලැබෙන ආකාර

- (1) සෑම වර්ෂයකම සමාන වූ වාර්ෂික ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහ ලැබීම
- (2) වාර්ෂිකව වෙනස්වන ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහ ලැබීම

පිළිගෙවුම් කාලය ගණනය කරන අයුරු

(1) සෑම වර්ෂයක ම සමාන වූ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහ ලැබේ නම්,

$$\text{පිළිගෙවුම් කාලය} = \frac{\text{මූලික ආයෝජනය}}{\text{වාර්ෂික ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය}}$$

(2) වාර්ෂික ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහ වර්ෂයෙන් වර්ෂයට වෙනස්ව ලැබේ නම්,

$$\text{පිළිගෙවුම් කාලය} = \text{සමුච්චිත මුදල් ප්‍රවාහයට ගත වූ කාලය} + \text{ආයෝජනයට ඉතිරි වූ වටිනාකමට ගත වූ කාලය}$$

Class

නිදසුන්

(1) සමාගමක් රු. 250 000ක ආයෝජනයක් කර සෑම වර්ෂයකම රු. 50000 බැගින් ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහ අපේක්ෂා කරයි. පිළිගෙවුම් කාලය ගණනය කරන්න.

$$\begin{aligned}
 \text{පිළිගෙවුම් කාලය} &= \frac{\text{මූලික ආයෝජනය}}{\text{වාර්ෂික ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය}} \\
 &= \frac{250\ 000}{50\ 000} \\
 &= \underline{\underline{\text{වර්ෂ 5}}}
 \end{aligned}$$

(2) සමාගමක් යන්ත්‍ර දෙකක මිල සලකා බලයි. එයට අදාළ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහ මෙසේ ය. යන්ත්‍ර දෙකෙහි ම ගැනුම් මිල රු. 300 000කි

	ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහයන්	
	යන්ත්‍රය A රු.	යන්ත්‍රය B රු.
1	80 000	80 000
2	80 000	70 000
3	70 000	90 000
4	90 000	50 000
5	60 000	40 000

පිළිගෙවුම් කාලය ගණනය කර මිලට ගත යුතු යන්ත්‍රය නිර්දේශ කරන්න.

වර්ෂය	ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය යන්ත්‍රය A රු.	සමච්චිත ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය යන්ත්‍රය A රු.	ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය යන්ත්‍රය B රු.	සමච්චිත ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය
0	-	(300 000)	-	(300 000)
1	80 000	(220 000)	80 000	(220 000)
2	80 000	(140 000)	70 000	(150 000)
3	70 000	(70 000)	90 00	(60 000)
4	90 000	20 000	50 000	(10 000)
5	60 000	80 000	40 000	30 000

$$= \frac{\text{මූලික ආයෝජනයට අඩු වූ ප්‍රමාණය}}{\text{ඊළඟ වර්ෂයේ ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය}} \times 12$$

	A යන්ත්‍රය		B යන්ත්‍රය
=	$\frac{70\,000}{90\,000} \times 12$	=	$\frac{10\,000}{40\,000} \times 12$
=	$\frac{28}{3}$	=	මාස 03
=	මාස 09		

පිළිගෙවුම්

කාලය

$$= \underline{\underline{\text{අවු. 03 මාස 09}}}$$

$$= \underline{\underline{\text{අවු. 04 මාස 03}}}$$

පිළිගෙවුම් කාල ක්‍රමයේ තීරණ නීතිය

අඩු පිළිගෙවුම් කාලයක් සහිත ආයෝජනය තෝරාගත යුතුයි.

ඉහත නිදසුනට අනුව අඩු පිළිගෙවුම් කාලයක් ඇති A යන්ත්‍රය මිලට ගැනීම සුදුසු යැයි නිර්දේශ කළ හැක.

පිළිගෙවුම් කාල ක්‍රමයේ වාසි හා අවාසි

වාසි	අවාසි
<ul style="list-style-type: none"> • මුදල් ප්‍රවාහයන් සැලකිල්ලට ගැනීම • ආයෝජන මුදල් ඉක්මනින් ලබා ගත හැකි වීම. • ක්‍රියාත්මක කිරීමේ පිරිවැය අඩු වීම • ගණනය කිරීම පහසු වීම • අවධානය අඩු වීම 	<ul style="list-style-type: none"> • මුදලේ කාලීන අගය නොසැලකීම • සියලු මුදල් ප්‍රවාහ ගැන නොසැලකීම • පිළිගෙවුම් කාලයෙන් පසු මුදල් ප්‍රවාහ කෙරෙහි අවධානය යොමු නොකිරීම

ශුද්ධ වර්තමාන අගය ක්‍රමය

ආයෝජන ඇගයීම සඳහා වඩාත් ම යෝග්‍ය ක්‍රමය ලෙස ශුද්ධ වර්තමාන අගය ක්‍රමය දැක්විය හැකියි.

ශුද්ධ වර්තමාන අගය සෙවීම සඳහා පියවර

- මුදල් ප්‍රවාහ ගණනය කිරීම.
- ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහ ගණනය කිරීම.
- වර්තමාන අගය සෙවීම.
- ශුද්ධ වර්තමාන අගය සෙවීම.

වර්තමාන අගය

අනාගතයේ දී ලැබෙන යම් මුදල් ප්‍රමාණයක අද වටිනාකම මුදලේ වර්තමාන අගය ලෙස හැඳින්වේ.

ලැබෙන මුදල්වල වර්තමාන අගය අඩු බව මුදලේ කාලීන වටිනාකමෙන් අවබෝධ කර ගන්නා ලදී.

$$0.909 \times 40000 = 36360$$

මුදලේ වර්තමාන අගය වට්ටම් කිරීමෙන් සොයා ගනියි. වට්ටම් කිරීම යනු අගය අඩු කිරීමේ ක්‍රියාවලියයි.

එය වට්ටම් වගුව ආධාරයෙන් සොයා ගත හැකි ය.

නිදසුන් :

වර්ෂය	10% ක් වට්ටම් සාධකය	ඉද්ධ මුදල් ප්‍රමාණය
0	1.000	(50 000)
1	0.909	40 000
2	0.826	30 000
3	0.751	30 000

(1) 0 - වර්ෂය යනු මේ මොහොතයි.
 (මේ මොහොතේ රු. (50000) වර්තමාන අගය -
(රු. 50 000) යි.

(2) සැම අවුරුද්ද අවසානයේ ලැබෙන රු. 40 000. අද වර්තමාන වටිනාකම වන්නේ ,

$$0.909 \times 40\,000 = \underline{\underline{රු.36\,360}}$$

(3) දෙවන අවුරුද්දේ ලැබෙන රු. 30 000 වර්තමාන වටිනාකම වන්නේ,

$$0.826 \times 30\,000 = \underline{\underline{රු. 24\,780}}$$

(4) තුන්වන වර්ෂ අවසානයේ ලැබෙන රු. 30000, වර්තමාන වටිනාකම,

$$0.751 \times 30000 = \underline{\underline{\text{රු. 22530}}}$$

මේ ආකාරයෙන් සොයා ගන්නා වර්තමාන අගයන් එකතුව (සුළු කළ අගය) ශුද්ධ වර්තමාන අගය ලෙස හැඳින්වේ.

ශුද්ධ වර්තමාන අගය මත තීරණ

- ශුද්ධ වර්තමාන අගය + (ධන) අගයක් ගන්නා ආයෝජන පිළිගත යුතු බව හැඟවේ./ මුදල් යෙදවිය යුතු බව හැඟවේ.
- එක් ආයෝජනයක් පමණක් නම් ධන අගයක් සහිත ව්‍යාපෘතිය තෝරා ගත යුතු ය.
- ආයෝජන කිහිපයක් ඇති විට වැඩිම ධන අගය සහිත ව්‍යාපෘතිය තෝරා ගත යුතු ය.

ශ්‍රද්ධ වර්තමාන අගය ක්‍රමයේ වාසි හා අවාසි

වාසි :

- සියලු මුදල් ප්‍රවාහ සැලකිල්ලට ගැනීම
- මුදලේ කාලීන වටිමේ අනුපාතයන් තෝරාගත හැකි වීම

අවාසි :

- මුදල් ප්‍රවාහ ගණනය කර ගැනීමට සිදුවීම
- නිවැරදි වටිමේ සාධකයක් තෝරා ගැනීමට අපහසු වීම.

අභ්‍යාසය

පහත සඳහන් මුදල් ප්‍රවාහයන්ගේ 10% වට්ටම් සාධකය මත වර්තමාන වටිනාකම් ගණනය කරන්න.

වර්ෂය		ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහය රු.
1	-	10 000
2	-	25 000
3	-	15 000
4	-	10 000

10% වට්ටම් සාධකය

වර්ෂය	0	01	02	03	04
වට්ටම් අනුපාත	1.000	0.909	0.826	0.751	0.683

2021

2022

2023

උසස් පෙළ

ගිණුම්කරණය

ආර්ථික විද්‍යාව

ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය

2021

2022

සාමාන්‍ය පෙළ

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය

නවී හෝ කණ්ඩායම් පන්තී
(English & Sinhala Medium)

0763655550

S. Madushanka

B.Sc (Mgt) Accounting (Special) (U.G)

University of Sri Jayewardenepura